

Končno vsebinsko poročilo z delavnic

Enajsta šola pod mostom: (ne)ograjevanje javnih prostorov

Ministrstvo za okolje in prostor v oktobru organizira Mesec prostora 2016 z nosilno temo »Spreminjajmo mesta, ne podnebja!«. Mesec prostora je posvečen trajnostnemu prostorskemu razvoju, zaokrožata pa ga dva mednarodna dneva, ki ju je proglasila Organizacija Združenih narodov, Svetovni dan Habitata, 5. Oktobra in Svetovni dan mest, 31. Oktobra 2015

METRO SR, zavod za prostor Savinjske regije se pridružuje nacionalnemu dogodku z delavnicami z naslovom Enajsta šola pod mostom: (ne)ograjevanje javnih prostorov, v katerih raziskujemo, zakaj se javni prostori čedalje bolj ograjujejo in kako bi lahko ograje uporabili na drugačen način – za ustvarjanje vsebine, ki bi spodbujala k druženju v javnem prostoru.

Niz izobraževanj z naslovom Enajsta šola pod mostom: (ne)ograjevanje javnih prostorov vključuje štiri delavnice in zaključno okroglo mizo, financira pa ga Ministrstvo za okolje in prostor (javni razpis za sofinanciranje projektov promocije in ozaveščanja na področju urejanja prostora in graditve v letu 2016) v okviru Meseca prostora 2016.

Podrobnejše informacije so dostopne na spletnih straneh zavoda METRO SR, <http://www.metro-sr.org/>, kontaktna oseba za morebitne dodatne informacije je Mojca Furman Oman, METRO SR, tel / 03 4900 409, gsm / 031 555 201.

dr. Mojca Furman Oman,
v imenu organizatorja zavoda METRO SR

metro sr
zavod za prostor Savinjske regije
Furman

IV. Arhitekturni maraton: bodi ne!ograjen

Enajsta šola pod mostom:
(ne)ograjevanje javnih prostorov

metro sr

zavod za prostor Savinjske regije
Grudnova ulica 6, SI - 3000 Celje

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Opis projekta

1. delavnica, 3.10.2016, ponedeljek / 13.00
2. delavnica, 7.10.2016, petek / 8.45
3. delavnica, 8.10.2016, sobota / 8.00
4. delavnica, 10.10.2016, ponedeljek / 13.00

gl. predhodno poročilo (poročila)

zaključna okrogla miza z otvoritvijo razstave, 24.10.2016, ponedeljek / 13.30

vsebina / Zaključno okroglo mizo smo izvedli v zbornici Gimnazije Celje – Center, pred katero je bila postavljena razstava dijakov in sicer plakati, ki so jih izdelali, urbana oprema iz delavnic ter spremljajoči plakati z opisom in fotografsko predstavitev projekta. Udeleženci zaključne okrogle mize so bili poleg dijakov, predvsem udeležencev delavnic, tudi naslednji: prog. Gregor Deleja, ravnatelj GCC, prof. Darja poglajen, vodja umetniške smeri na GCC, Maja Rak, univ.dipl.inž.arh. kot učiteljica strokovnih predmetov na GCC, Martina Strniša in Alenka Cizej predstavnici Mestne občine Celje, druga strokovna in splošna javnost ter novinarji iz medijev Novi tednik & Radio Celje, Večer in Celjan. Uvodoma je prof. Gregor Deleja, ravnatelj GCC pozdravil udeležence in predstavil sodelovanje njihove šole v projektu Enajsta šola pod mostom: (ne)ograjevanje javnih prostorov, nato je vodja projekta dr. Mojca Furman Oman, zavod Metro SR predstavila Mesec prostora 2016 in v kontekst postavila izvedene delavnice. Celotno predstavitev samega projekta (potek, način dela, izvedene aktivnosti) ter rezultate dela po posameznih skupinah so predstavili udeleženci delavnic, dijaki sami. Ob koncu je potekala razprava in sicer, kakšen je bil doprinos projekta k osveščanju o potrebnosti ograjevanja javnih površin, poleg tega so se podale izjave za prisotne medije. Sledil je zaključek okrogle mize in ogled postavljene razstave.

program

- 14.00 Pozdrav udeležencem
- 14.05 Predstavitev Meseca prostora 2016
- 14.10 Predstavitev projekta Enajsta šola pod mostom: (ne)ograjevanje javnih prostorov
- 14.15 Predstavitve rezultatov delavnic po posameznih skupinah
- 14.30 Razprava
- 14.50 Ogled razstave in zaključek

spremljajoči plakati razstave z opisom projekta in foto iz zaključne okrogle mize/

Enajsta šola pod mostom: (ne)ograjevanje javnih prostorov (izobraževanje mladih o pomenu javnega prostora)

Metro SR, zavod za prostor Savinjske regije in
Gimnazija Celje - Center

financiranje /
Ministrstvo za okolje in prostor (javni razpis za sofinanciranje
projektov promocije in ozaveščanja na področju urejanja
prostora in graditve in letu 2016) v okviru Meseca prostora
2016

izvedba delavnic /
mag. Gorazd Furman Oman, univ.dipl.inž.arh.
dr. Mojca Furman Oman, univ.dipl.inž.geod.
Maja Rak, univ.dipl.inž.arh.

oktober 2016

Enajsta šola pod mostom je izposojena Cankarjeva metafora, ki smo jo uporabili za opis in pristop k ozaveščanju in izobraževanju mladih o pomenu skupnega javnega prostora in sicer na neformalen način, zunaj učilnice, v praksi, na izbranem javnem prostoru. Izbrana tema projekta je »(ne)ograjevanje javnih prostorov«, ki je v Sloveniji, predvsem pa v mestu Celje, izredno aktualna: slab odnos do skupnega javnega dobra, vandalizem, vedno manj socialnih stikov in podobno. Projekt ozavešča pomenu kvalitetno grajenih in oblikovanih javnih prostorov kot skupni vrednoti ter aktivno vključuje mlade tako pri njihovem snovanju kot tudi izvedbi. Javni prostor in njihova ponovna revitalizacija so namreč eden od večjih izzivov celotne države, ki bo terjala veliko strokovnega znanja, angažiranja civilne družbe ter političnega aktivizma.

S projektom želimo odpreti tudi aktualno vprašanje, ali ograjevanje na lokalni ravni odseva v miselnosti tudi na državni in evropski ravni - torej, ali so ograje okrog javnih prostorov le pomanjšane ograje, ki jih postavljamo okrog držav. V projektu na to vprašanje odgovarjamo z arhitekturo: material, ki ga sicer uporabljamo za ograjevanje, smo transformirali v elemente urbane opreme, ki omogoča druženje v javnem prostoru.

Projekt naslavlja vprašanja prostorskega ozaveščanja, kot iskanja alternativnih bivanjskih oblik, osveščanja glede pomena javnih prostorov, postavlja pa bo ključno vprašanje - zakaj v Celju v zadnjem desetletju vse javne ustanove ograjujejo javne prostore? Namen in cilj projekta je predvsem izobraževanje mladine o pomenu kvalitetno urejenih javnih prostorov in o primernem odnosu do le-teh; mladina spozna osnove pojme s področja urbanizma, umetnosti, arhitekture, prostorskega načrtovanja, seznanjeni se z prepoznavanjem problemov v skupnem javnem prostoru in aktivno sodeluje pri iskanju rešitev. Konkretni cilj, ki smo ga s projektom dosegli, je oprema izbranega javnega prostora Ob Gimnaziji Celje - Center z elementi, ki vabijo k srečevanju in druženju v javnem prostoru in ki pokažejo, da je ograjevanje javnih prostorov napačen pristop k njihovi rabi. Splošen cilj, ki mu sledimo pa je: ozaveščanje širše javnosti o pomenu javnega prostora kot skupne vrednote, promocija odgovornega vedenja v javnem prostoru, krepitev zavedanja vsakega posameznika o tem, da lahko s svojim ravnanjem / obnašanjem / uporabo prispeva k boljšim prostorskim ureditvam in življenju v javnem prostoru, njegovi večji kakovosti in uporabnosti, predvsem pa k živosti in ohranjanju samega javnega prostora. Poleg tega odpiramo aktualno vprašanje - ali (in zakaj) je ograjevanje javnih prostorov, držav, regij, ... res potrebno?

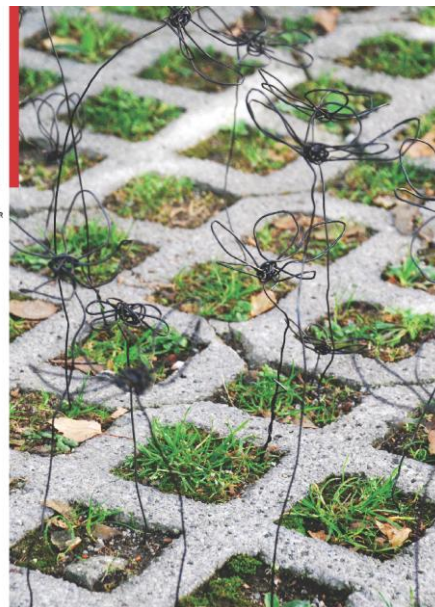
Delavnice Enajsta šola pod mostom: (ne)ograjevanje javnih prostorov (izobraževanje mladih o pomenu javnega prostora) potekajo v okviru Meseca prostora 2016 in IV. Arhitekturnega maratona: bodi neograjena, ki ga organizira Zavod Metro SR s partnerji: Gimnazija Celje - Center, Ministrstvo za okolje in prostor, Nepremičnine Celje, d.o.o., Mestna občina Celje in Kozjanski park.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

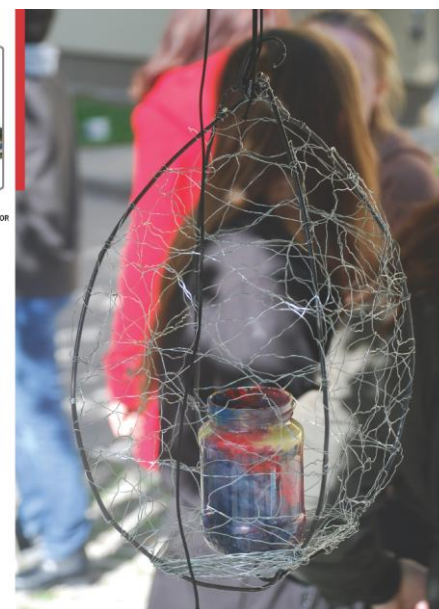
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

zaključna okrogla miza

udeleženci delavnic

objave / medijske objave so bile prisotne na spletnih straneh Ministrstva za okolje in prostor (Mesec prostora 2016), zavoda Metro SR, FB strani zavoda Metro SR in Gimnazije Celje – Center; poleg že prej navedenih objav (po tiskovni konferenci) je bil projekt podrobneje opisan v tiskanih medijih, dnevniku večer in tedniku Celjan.

20 | regija@vecer.com

CELJSKO

petek, 4. novembra 2016

Javne površine brez ograj, a kdaj?

Še smo neodgovorni uporabniki javnega prostora in prav iz tega izhaja potreba po ograjevanju javnih prostorov

VIOLETA VATOVEC EINSPIELER

Javni prostor naj bi bil dostopen vsem ljudem. A seveda ni tako. Ograjeni so šole, vrtci, igrišča, ponekod celo parki, sploh je ograjenega javnega prostora vse več. Je to res potrebno, in če že, mar ne bi mogli najti bolj prijaznih, izvirnih rešitev omejevanja prostora?

(Ne)ograjevanje javnega prostora je bil delovni izziv, razmislek in akcija udeležencev Enajste šole pod mostom. Z njo so dijaki umetniške likovne smeri gimnazije Gimnazije Celje – Center zaznamovali oktober, mesec prostora, pod vodstvom urbanistke Mojce Furman Oman z zavoda Metro SR, ki je pripravil aktivnosti v okviru arhitekturnega maratona Bodi neograjena.

»V projektu nas je zanimalo, zakaj se ograjujemo in kako mladi gledajo na to ograjevanje, ali so ograje sploh potrebne. Dijaki so s svežimi idejami pokazali, da se lahko do javnih prostorov pristopa tudi na drug, prijaznejši način. Po skupinah smo se lotili izdelave urbane opreme, s katero bi lahko poživili javni prostor pri šoli in tako spodbudili dijake te in sosednjih dveh šolah k večjemu druženju. Za izdelavo teh izdelkov smo porabili materiale, ki se jih tudi sicer uporabljajo za ograje, žičnate panele, žice, vrvi, leseni deli, trakov, s katerimi se zamejujejo razna gradbišča in podobno. Dijaki so jih spremenili v druge oblike in jim dali nov pomen,« pravi vodja projekta.

Vzgajati za odgovorno rabo prostora

A že postavitev teh izvirnih izdelkov na zunanji šolski prostor jih je pripeljal do žalostnega spoznanja, da so mimoidoči nagnjeni k uničevanju stvari, saj so te komaj rešili za razstavo. »Vidimo, da smo še vedno neodgovorni uporabniki javnih prostorov in da potreba po ograjevanju izhaja iz našega lastnega slabega odnosa do javnih skupnih pro-

storov, zato se meni kot prostorski načrtovalki in urbanistki zdi pomembno ozaveščanje mladih. Kakovost odnosa do javnih prostorov je izginila. Zato je treba otroke že od malih nog vzgajati tako, da ni kvalitetno tisto, kar je omejeno in ograjeno, kjer je neka sterilna in nadzorovana ureditev, ampak je kvalitetno tisto, kar je odprto. Mi pa smo tisti odgovorni uporabniki javnih prostorov,« pravi mentorica.

Dijaki so v delu po skupinah prikazali izvirne ideje in se morda tudi prvič v življenju zamislili nad tem, kaj javni prostor je in kakšna je vloga ograj. Ena skupina je denimo razmišljala o tem, kako spremeniti parkirišče. Namesto avtomobilov bi tja postavili mize, stole, klopi za posedaenje, kjer bi se lahko med malico družili tudi z dijaki okoliških dveh šol. Ena skupina si je denimo iz žicnate ograje in drugih materialov omislila ležalnik – stol, ki bi bil primeren celo za stanovanje ali galerijo, saj ponuja optično vizijo lebdenja v zraku. Prehod med šolo in telovadnico so zamejili z ogromno zavoso iz plastičnih trakov z močnim učinkom ob vsakem pihljanju. K temu je druga skupina dodala gugalnico iz odpadnih žic in pisanih trakov. A tudi to so marali umakniti, kar kaže, da celo vrstniki še niso zreli za takšne inovativne posege niti na lastnem pragu.

Ograja kot okras v urbani okolici

V skupini, v kateri je ustvarjala Valentina Geršek, so iz materialov za ograje spleli drevo: »Naš namen je bil približati naravo ljudem v urbani okolici. Izdelali smo pleteno drevo, drevo življenja kot povezavo med nebom in zemljo. Ograjo smo približali ljudem na način kot okras v urbani okolici. Ograje bi lahko postavljali samo tam, kjer potrebna zaradi varnosti ljudi, ne pa tam, kjer naj bi varovali njihovo lastnino. Sem za manj ograj,« Lea Matko je v tem projektu, podobno kot

Mojca Furman Oman med izdelki in delovnimi fotografijami na razstavi v šoli Foto: Violeta Vatovec EINSPIELER

Očitno živimo v svetu, v katerem brez ograj ne gre

večina drugih, prvič začela razmišljati o tem, da so ograje dejansko problem in da nekaterih res ne bi potrebovali. »Ograje okoli vrtcev in šol še lahko razumem, a da ograjujemo tudi parke, sprehajalne poti, igrišča, tega pa ne podpiram. A kaj, ko imamo slabe izkušnje še z lastnega šolskega dvorišča. Morali smo jih umakniti, ker so jih poškodovali. Spremeniti se mora vzgoja otrok in ne smemo dopustiti vandalizma, sicer ne bomo nikamor prišli.«

Skupni zaključek delavnice je, da bi bilo mesto lepše brez ograj. »Vendar živimo v svetu, kjer ne gre, da bi živeli popolnoma brez ograj. Vse kaže, da na način, s katerim se branimo pred be-

gunci. Vsi se bomo še bolj ograjevali in gremo v nasprotno smer,« je izrazil pomislek eden od udeležencev delavnice. A kljub temu ugotavljajo, da si v zadnjem času nekatere šole prizadevajo, da bi meje oziroma ograje podirali, zmehčali in se bolje povezali z okoljem. Prav njihova gimnazija sredi mesta ima mnogo prehodov v vse smeri in velja za odprt in mimoidočim prijazen javni prostor. Zato tudi ni naključje, da v okviru številnih šolskih dejavnosti veliko pozornosti posvečajo tudi ureditvi prostora v urbanem okolju in dijaki umetniške gimnazije k tem projektom pristopajo z veliko navdiha in izvirnimi idejami.

CELJAN 825, 2. NOVEMBER 2016.

8 celjan

Celjan, 2.11.2016

OGRAJE
NAŠEGA
MESTA

Biti ali ne biti ograjen

Delavnice. Ugotavljali so, kakšen je pravi pomen javnega prostora.

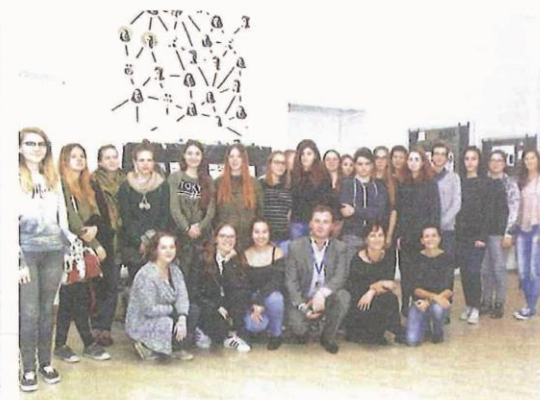
»Piše: Uroš Urlep

Na Gimnaziji Celje – Center (GCC) so dijaki prejšnji teden predstavili zaključke osmih delavnic, ki so jih pod okriljem zavoda Metro SR izvajali v sklopu IV. Arhitekturnega maratona. Po predstavitvi so na šolskem hodniku odprli še razstavo na temo (ne)ograjevanja javnih prostorov, kjer so predstavili svoje delo. »V domačem okolju smo morali najprej poiskati eno ograjo in jo fotografirati, kasneje smo se na osnovi tega pogovarjali o javnih prostorih in potrebnosti njihovega ograjevanja,« je pojasnila delo v delavni-

ci Anja Terbovc, dijakinja GCC. »V naši skupini smo iz žic in blaga naredili obleko. Sprehodili smo se tudi po mestu in pogledali, kje so ograje ter ugotavljali njihovo smotrnost,« pa je potek dela komentirala dijakinja Lana Soldič.

Redki so neograjani

»GCC je ena redkih celjskih šol, ki je popolnoma neograjena. Ograjeni smo le okrasno, s čudovito secesijsko ograjo iz leta 1912, ki še vedno služi namenu, poudari šolski prostor, nikakor pa ne preprečuje vstopa ali izstopa vanj. Upam, da bomo takšni ostali tudi v prihodnje, saj je šola del lokalnega okolja in mora biti stavba ali okoliš, ki nikoli ne spi,« je bil konkreten Gregor Deleja, ravnatelj GCC.

Udeleženci pred razstavo na Gimnaziji Celje – Center. Foto Uroš Urlep